

Bättre måltider i äldreomsorgen – vad har gjorts och vad behöver göras?

Kristianstad 25 maj 2015

Eva Sundberg

Nationellt kompetenscentrum för måltider i vård, skola och omsorg

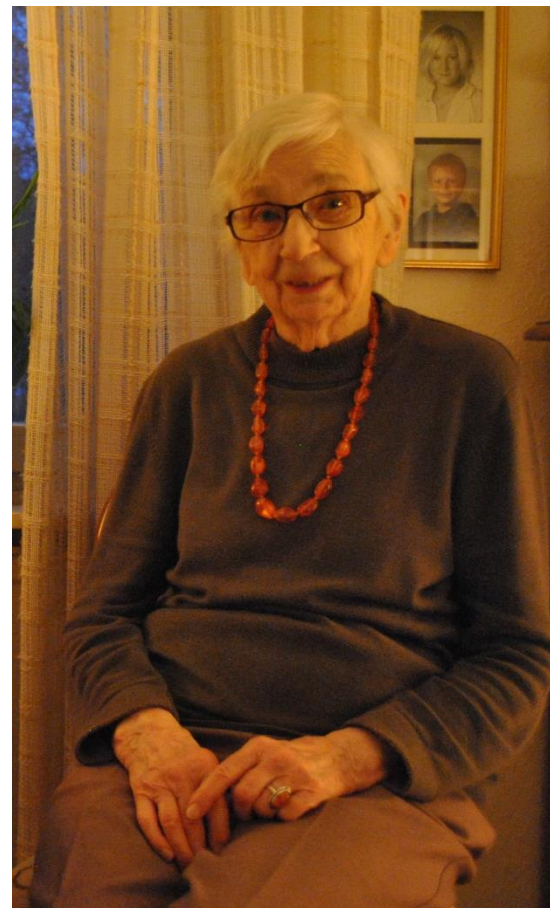
Uppdrag att inrätta ett kompetenscentrum 2011–2014
Fortsatt förtroende 2015

Ingår som en del i teamet Mat och Måltider

Förebygga undernäring

Karin 98

- Individanpassning
- Tycke, smak och VANOR

Organisation och mandat

[Startsida](#)

[Det här är Regionservice](#)

[Vårt kvalitets- och miljöarbete](#)

[Våra projekt](#)

[Nyheter](#)

Du är här: [Startsida](#) / [Det här är Regionservice](#) / Servicedivisionen

Servicedivisionen

[Bårhus](#)

[Måltider](#)

[Parkering](#)

[Textilier](#)

[Transport och leveranser](#)

Uppdrag 2014 från socialdepartementet

Inventera genomförda studier och projekt om måltidskvalitet på äldreområdet under perioden 2006-2013.

Lämna förslag på hur måltidskvaliteten för äldre personer och personer med funktionsnedsättning kan utvecklas och höjas.

Bättre måltider i äldreomsorgen

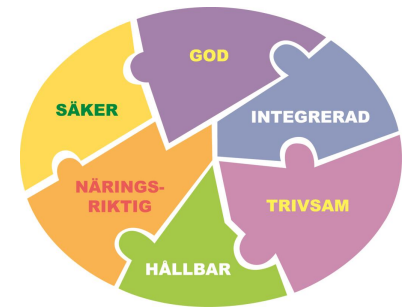
– vad har gjorts och vad behöver göras

Slutrapport för regeringsuppdraget att inventera genomförda studier och projekt om måltidskvalitet på äldreområdet under perioden 2006-2013 samt lämna förslag på hur måltidskvaliteten för äldre personer kan utvecklas och höjas.

Bakgrund till uppdraget

- Många äldre är inte nöjda med sin måltidssituation
 - Hög förekomst av undernäring
 - Uppenbara kvalitetsbrister
-
- Åtskilliga projekt har genomförts, vad har de lett till?

Frågeställningar

- Vilka satsningar har gjorts sedan 2006 för bättre måltider i äldreomsorgen?
- Vad har satsningarna resulterat i?
- Vilka lärdomar kan vi dra?
- Vilka satsningar behöver göras framöver?

Genomförande

- Inventering av projekt och studier 2006–2013
- Dialogmöten med olika professioner
- Deltagande på mässor, konferenser studiebesök, Almedalen mm.
- Kartläggning av kommunernas måltidsdistribution (studentuppsats)
- Framtagande av förslag

Regeringen

- Satsningar där kommuner och landsting sökt stimulansmedel eller erhållit prestationsersättning
- Regeringsuppdrag

2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kompetensstegen									
		Stimulansmedelsatsning							
		Livsmedelsprojekt inom "Sverige- det nya matlandet"							
					Senior alert inom Mest sjuka äldre				
						Omvårdnadslyftet			

Stimulansmedelsatsning 2016-2012

- 659 projekt
- 411 miljoner
- 246 kommuner/stadsdelar, 16 landsting
- Utbildningsinsatser vanligaste aktiviteten
- Rekrytering av kostexpertis

Några övergripande slutsatser

- Många engagerade aktörer
- Mycket bra har gjorts!
- Resultaten är svåra att värdera
- Många positiva effekter på kort sikt
- Ovanligt att satsningarna följts upp
- Få satsningar på måltiderna i ordinärt boende

Vad behöver göras framöver?

- åtta förslag

1. Tydliggör ansvaret för mat- och måltidsfrågor på myndighetsnivå och i lagstiftningen.
2. Fortsätt att satsa på Livsmedelsverkets nationella kompetenscentrum för måltider i vård, skola och omsorg.
3. Genomför en nationell satsning på äldres måltider, med tydliga ramar och krav.
4. Inför måltidskunskap som obligatorisk kurs på alla vård- och omsorgsutbildningar.
5. Ta fram en nationell handbok/utbildningsmaterial samt genomför en informations- och utbildningsinsats kring måltiderna i äldreomsorgen.
6. Komplettera Socialstyrelsens brukarundersökning och Öppna jämförelser med frågor/indikatorer om måltiderna i ordinärt boende.
7. Kartlägg den offentliga måltidsbranschen med syfte att underlätta kvalitetsutveckling.
8. Initiera forskning som kan bidra till bättre äldreomsorgsmåltider.

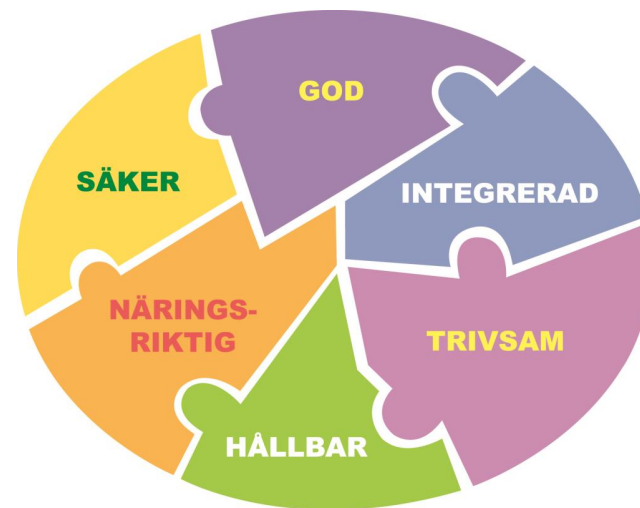
1. Tydliggör ansvaret för mat- och måltidsfrågor på myndighetsnivå och i lagstiftningen

1.1. Arbete med offentliga måltider skrivs in i relevanta myndigheters instruktioner

1.2. Förtydliga den enskildes rättigheter kring mat och måltider i HSL och SoL

2. Fortsätt att satsa på Livsmedelsverkets nationella kompetenscentrum för måltider i vård, skola och omsorg

Behov av en nationellt övergripande och sammanhållande aktör för måltidsfrågor i offentlig sektor

3. Genomför en nationell satsning på äldres måltider, med tydliga ramar och krav

- Delutbetalning av medel i olika steg
 - Tvärprofessionella arbetsgrupper
- Avsätta resurser för utvärdering
 - Plan för genomförandet med *tydliga* mål som går att följa upp
 - Med fördel i samarbete med universitet eller FoU- centrum
- Särskild vikt på måltiderna i ordinärt boende
 - Behövs alternativ eller komplement till matlådor

4. Inför måltidskunskap som obligatorisk kurs på alla vård- och omsorgsutbildningar

- Kunskap (och förutsättningar) att utföra måltidsrelaterade uppgifter med god kvalitet
- Kunskap och mandat att vidarebefordra måltidsrelaterade problem till andra professioner
- Kompetensreformer med bidragsberättigande kurser är inte tillräckligt

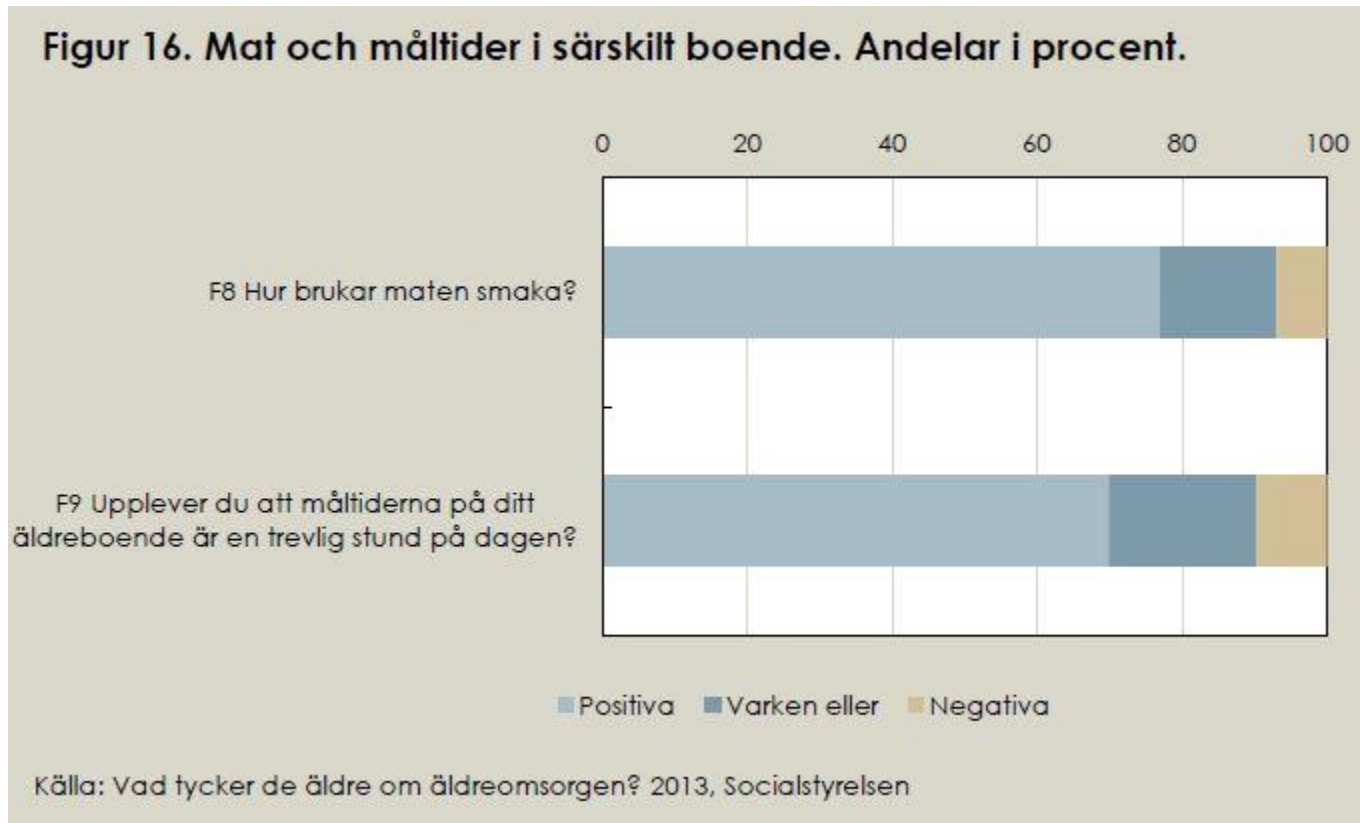
5. Ta fram en nationell handbok/utbildningsmaterial samt genomför en informations- och utbildningssatsning kring måltiderna i äldreomsorgen

5.1. Framtagande av handbok/utbildningsmaterial

5.2. Informationssatsning

5.3. Utbildningssatsning

6. Komplettera Socialstyrelsens brukarundersökning och Öppna jämförelser med frågor/indikatorer om måltiderna i ordinärt boende

7. Kartlägg den offentliga måltidsbranschen med syfte att underlätta kvalitetsutveckling

- Bättre beslutsunderlag
- Uppföljning
- Studera effekter av olika organisationslösningar

8. Initiera forskning som kan bidra till bättre äldreomsorgsmåltider

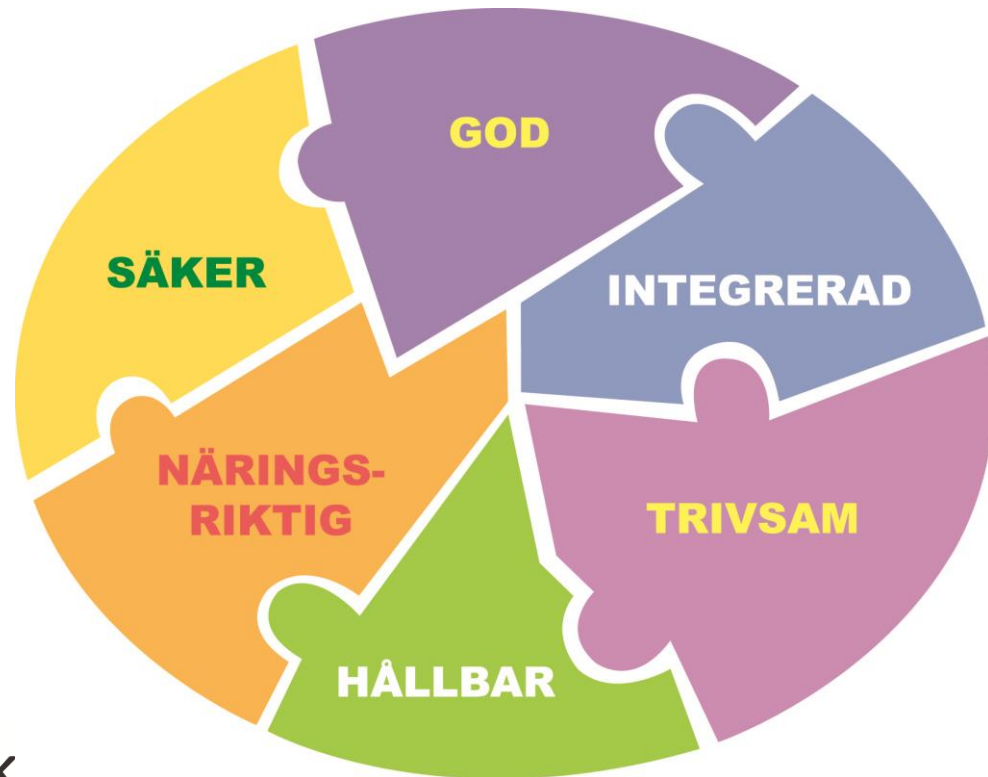
- Hälsöekonomiska vinster
- Måltidsinterventioner
- Implementering

Nyttan med rapporten

- Spridd och används i många olika sammanhang
- Ett bra underlag för oss och andra inför de satsningar som förhoppningsvis väntar

Departements- och myndighetssamverkan

Är nödvändig och nyckeln till fortsatt framgång

Tack för mig!

Välkomna att ge input,
kommentera och diskutera
det effektivaste sättet att
förebygga undernäring -
efter lunch på
miniseminarier

Bättre måltider i äldreomsorgen

– vad har gjorts och vad behöver göras

Slutrapport för regeringsuppdraget att inventera genomförda studier och projekt om måltidskvalitet på äldreområdet under perioden 2006-2013 samt lämna förslag på hur måltidskvaliteten för äldre personer kan utvecklas och höjas.

